

Els ensenyaments secundaris postobligatoris

L'accés a l'educació secundària postobligatòria —especialment als cicles formatius de grau mitjà— ha augmentat de manera significativa, en els darrers cursos, mentre que l'abandonament escolar prematur (AEP) ha disminuït. L'estructura d'aquests ensenyaments està experimentant transformacions importants: augmenta el pes relatiu de la Formació Professional (FP) respecte al Batxillerat, del sector públic respecte al privat, i de les modalitats a distància en relació amb les presencials. Tot i els avenços, es mantenen diferències significatives en els perfils de l'alumnat segons la via escollida.

Es tracta d'una etapa educativa amb una elevada mobilitat intermunicipal, i Barcelona es consolida com la capital metropolitana de l'FP.

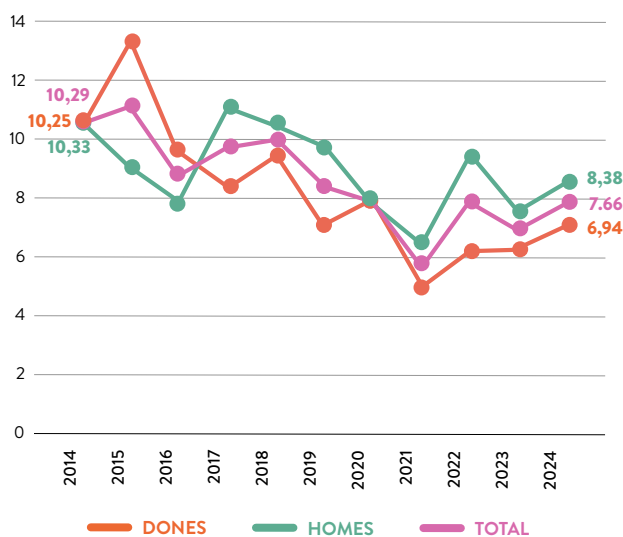
DADES

1 Catalunya ha aconseguit reduir l'abandonament escolar prematur per sota del 15%, en línia amb les tendències també descendents observades a nivell estatal i europeu. L'abandonament escolar prematur és substancialment menor a Barcelona (7,7%) que al conjunt de Catalunya (14,8%). La literatura acadèmica apunta a una major oferta educativa —més accessible i diversa— com un dels factors que podrien explicar aquesta diferència significativa.

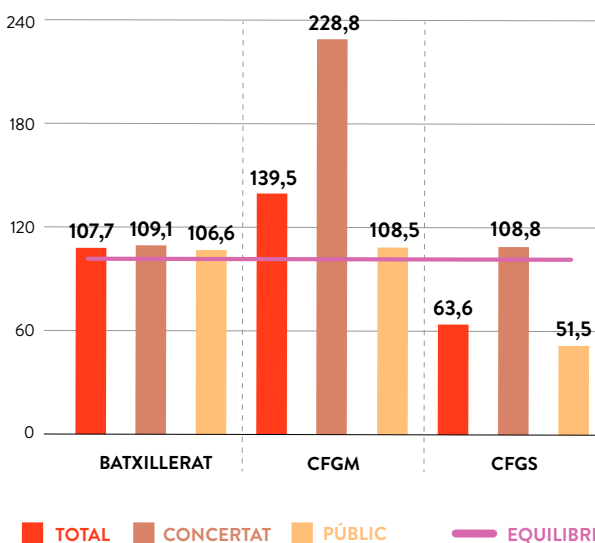
2 El creixement de l'FP s'ha produït malgrat la manca de places, especialment en els Cicles Formatius de Grau Superior (CFGS) del sector públic, on la ràtio oferta/demanda és només del 51,5% (una plaça per cada dues sol·licituds). El sector de Salut i Atenció a les Persones presenta una infraoferta molt accentuada.

3 Durant el curs 2023-2024, més de la meitat de l'alumnat matriculat a l'FP a Barcelona (el 52,9%) provenia d'altres municipis, principalment de: l'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Santa Coloma de Gramenet, Cornellà de Llobregat, Sabadell, Sant Cugat del Vallès i Sant Adrià del Besòs. Aquesta elevada mobilitat no es produeix en altres nivells educatius.

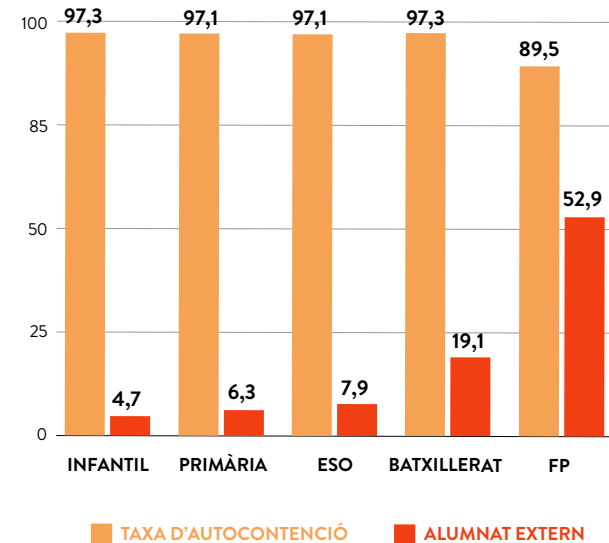
Taxa d'abandonament escolar prematur (AEP) a Barcelona, en %, segons sexe, 2014-2024

Ràtio oferta/demanda de la secundària postobligatòria. Barcelona, 2024-2025

Indicadors de mobilitat (alumnat que estudia al municipi on resideix i alumnat extern, en %). Barcelona, 2023-24

EXPERIÈNCIES RELLEVANTS

- 1** Consolidació de l'Escola municipal de segones oportunitats, adreçada a joves d'entre 16 i 21 anys que han vist interrompuda la continuació d'estudis, ja sigui en l'etapa d'educació obligatòria o en la de postobligatòria.
- 2** Creació de l'Oficina FP Empreses, com a punt de connexió entre el món educatiu i el teixit productiu, i de l'Oficina d'accés a l'FP, per facilitar-ne l'accés.
- 3** Consolidació del Consell municipal de la Formació Professional de Barcelona (CFPB), espai de participació i coordinació estratègica entre agents institucionals i socials.
- 4** Posada en marxa del Servei d'atenció psicoeducativa a l'etapa postobligatòria als centres d'FP i CFA.
- 5** Aprovació del Pla Director Cap a un nou model de formació professional a la ciutat de Barcelona: Línies estratègiques i pla director d'equipaments professionalitzadors.

RECOMANACIONS

- 1** Reforçar l'Escola municipal de segones oportunitats, ampliant-ne el nombre de centres i de places ofertes. L'EM20 ha passat d'atendre 41 joves el 2019-20 fins a 138 al 2024-25, i cal continuar aquesta tendència a l'alça.
- 2** Inspeccionar la qualitat de l'oferta i regular amb més rigor els ensenyaments de l'FP a distància.
- 3** Planificar l'oferta de l'FP a Barcelona requereix tenir en compte el seu paper com a capital metropolitana d'aquest àmbit educatiu.
- 4** Incorporar la perspectiva inclusiva als ensenyaments secundaris postobligatoris: diagnosticar i atendre tots els perfils d'alumnat, també els qui tenen necessitats educatives específiques (socioeconòmiques i derivades de discapacitats intel·lectuals, mentals, auditives i d'altres).
- 5** Augmentar els recursos associats al Servei d'atenció psicoeducativa a postobligatòria per incrementar-ne la cobertura.

Font: Institut Metròpoli a partir de dades del Departament d'Educació i de Formació Professional, de l'Enquesta de serveis municipals de l'Ajuntament de Barcelona, i del Consorci d'Educació de Barcelona (CEB).

Descarrega l'informe aquí:

